PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Tšernobylin alueella vierailee vuosittain jopa tuhansia turisteja. **UKRAINALAINEN OPAS DENIS**

JUKKA KOIVULA

Huvipuisto ei ehtinyt olla toiminnassa, sillä ydinonnettomuus tapahtui pari viikkoa ennen kaavailtuja avajaisia.

Ydintuhoalue palaa vähitellen luonnontilaan

Turismi on Ukrainan ydintuhoalueella iso bisnes. Maaperä on tärveltynyt ikuisiksi ajoiksi, mutta siitä huolimatta ihmisen hylkäämällä seudulla esiintyy monia harvinaisia luontokappaleita.

TŠERNOBYL, PRIPIYAT, UKRAINA (MT)

Tyhjiä, harmaita kerrostaloja. Sammaloituvia omakotitalojen seiniä, muutama luhistunut katto siellä täällä. Autioilla kaduilla käyskentelee sotilashenkilöitä vain kulkukoirat seuranaan.

Näkymä on kuin tieteiselokuvasta mutta todellinen. Paikka on Tšernobylin pikkukaupunki pohjoisessa Ukrainassa. Täällä ei asu pysyvästi juuri muita ihmisiä kuin ammattisotilaita.

Alueella tapahtui vuonna 1986 historian tuhoisin ydinonnettomuus. Turisteja kolkka kuitenkin houkuttaa synkästä historiastaan huolimatta tai pikemminkin juuri sen vuoksi.

”Tämä on merkittävää liiketoimintaa. Alueella vierailee vuosittain jopa tuhansia turisteja”, kertoo turistiryhmän opas, ukrainalainen **Denis**.

Matka Tšernobyliin käynnistyi aamuvarhain Kiovasta. Ukrainan pääkaupungista on Tšernobylin alueelle reilun parin tunnin automatka.

Ennen Tšernobyliä pysähdytään passin- ja dokumenttien tarkastukseen tarkoitetuilla valvontapisteillä.

Sotilaat vaikuttavat tottuneilta turisteihin, ja matka jatkuu joutuisasti.

Tšernobylissä dokumentit silmäillään vielä kertaalleen. Viimeisten muodollisuuksien jälkeen auto kaartaa kohti atomivoimalaa.

Ydinvoimalaan uusi suojakuori

Oppaamme huomauttaa, että valokuvaaminen on sallittua vain sille erikseen osoitetuissa paikoissa. Pian horisonttiin ilmestyy jäähdytystorni. Etäämmällä siintää Tšernobylin ydinvoimala-alue.

Ydinvoimalan sivuitse kulkevassa joessa asustaa miltei parimetrisiä monneja. Pysähdymme ruokkimaan niitä leivänpaloilla. Nämä vesselit voivat elää vuosikymmeniä, kasvaa jopa viisimetrisiksi ja ovat tiettävästi syöneet kulkukissoja, oppaamme tarinoi.

Saavumme rakennuskompleksin edustalla sijaitsevan, onnettomuuden uhrien muistoa kunnioittavan monumentin luo. Käy selväksi, että paikka on monelle päivittäinen työympäristö.

Ydinvoimalan uuden suojakuoren rakennustyöt aloitettiin viime huhtikuussa, likipitäen päivälleen 26 vuotta onnettomuuden jälkeen.

Uusi kuori kootaan vanhan, halkeilleen kuoren päälle. Sen on määrä olla paikoillaan vuonna 2015 ja suojata nelosreaktoria seuraavat sata vuotta.

Onnettomuus yritettiin aluksi salata

Atomivoimalan jälkeen vuorossa on vierailu matkan kenties kiehtovimpaan ja pelottavimpaan määränpäähän, Pripyatin aavekaupunkiin. Se sijaitsee parin kilometrin päässä voimalasta.

Kun Tšernobylin ydinonnettomuus tapahtui huhtikuussa 1986, pahin ydinlaskeuma osui Pripyatin ylle. Kun Neuvostoliiton viranomaiset kuulivat onnettomuudesta, he päättivät salata asian. Siitä ei tiedotettu edes neuvostokansalaisille. Asukkaiden väestönsuojelu laiminlyötiin täysin.

Kun alueen evakuointi aloitettiin vasta kaksi vuorokautta onnettomuuden jälkeen, 50 000 neuvostokansalaisen asuttama kaupunki tyhjentyi vuorokaudessa.

Nykyisin Pripyatin väkiluku on nolla.

Tunnelma paikassa on epätodellinen. Mistään kaupungista voi enää puhua. On hämmentävää huomata, miten nopeasti luonto on vallannut alaa.

”Tšernobylin ja Pripyatin liepeillä elää susia, ilveksiä, kettuja, karhuja... Täällä on ihmisten poissaolosta johtuen paljon sellaisia eläinlajeja, joita ei muualla Ukrainassa tapaa”, oppaamme Denis kertoo.

Metsä valtaa Pripyatin

Paria laajaa entistä keskusaukiota lukuun ottamatta Pripyat on käytännöllisesti katsoen metsää. Puuston keskellä kohoaa harmaita, ränsistyneitä ja romahtaneita tai romahtamisvaarassa olevia rakennuksia.

Runkoja puskee läpi asfaltista. Monista suurista taloista pilkottaa puiden takaa vain katto ja ylimmät kerrokset.

Kävelemme hylätyn huvipuiston halki. Ruostunut maailmanpyörä kohoaa yksinäisenä keskellä autiota maisemaa. Sivuutamme ränsistyvän jalkapallostadionin. Romuläjien keskellä kohoaa korkeita koivuja.

Astumme sisälle yhteen kerrostaloista. Rakennus on täysin läpimätä. Lattia natisee ihmisen painon alla. Huoneistoissa leijailee tyrmäävä homeen löyhkä.

Käytännössä 2 600 neliökilometrin laajuinen, Luxemburgin valtion kokoinen alue on ikuisesti viljelyskelvoton.

”Voi vain kuvitella, millaisia jälkiseuraamuksia ydinonnettomuudella on vuosikymmenten aikana. Tämän mittakaavan katastrofi ei voi olla vaikuttamatta veden ja elintarvikkeiden laatuun koko maassa”, Denis pohtii vakavana.

Palaamme autolle. Huristamme ulos aavekaupungista, jonka metsä kätkee sisäänsä.

JUKKA KOIVULA

Ukrainalainen Denis toimii matkaoppaana ydintuhoalueella.

GLEB GARANICH/LEHTIKUVA/REUTERS

Tuhoutunut neljäs reaktori onnettomuuden vuosipäivänä viime huhtikuussa.

RAVIT

Korvenojan kanuunat kovia

Brad de Veluwe on jo jonkinlainen julkkis, mutta samassa tallissa hirnahtelee monta muutakin menestyshevosta. **Tuomas Korvenoja** on Tampereella lauantaina ratkaistavan Toto 75 -kierroksen avainhahmo, vaikkei tähtiravuri ole viivalla.

Kummankin rodun Kriteriumit ovat päälähtöjä.

Rivin päättävä lämminveristen kilpailu on karsintojen perusteella aika tasainen, mutta Nostromo jää vihjesysteemissä silti yksin. Johtopaikalta karsintaansa hallinneella terhakkaalla oriilla on hyvä sauma edetä taas tuulenhalkojaksi. Viimeksi sille jäi varaa, joten se pystyy parhaimpaansa venyessään vetämään nytkin maaliin saakka.

Mikäli lähtöön laittaa enemmän merkkejä, niitä täytyy viljellä melko runsaasti.

Kotiradan toivo Quite An Avenger on kyvyiltään samaa tasoa Nostromon kanssa, mutta sen juoksusta tulee herkästi raskas. Joku monista hyvistä haastajista saa varmasti niin suotuisan reissun, että saattaa suosikin kangistuessa spurtata yllätykseen.

Oulussa vuotta vanhempien suomenhevosten valtikan haltuunsa ottanut Siirin Älli kelpaa jälleen tukipilariksi. **Marko Taittosen** valmennettava pisteli Oulussa tauluun SE-lukemat, eikä tuore karsintavoittokaan jättänyt sijaa jossitteluille. Siirin Ällin aika oli selvästi parempi

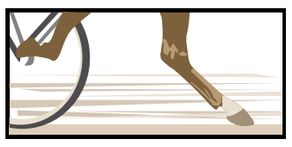

kuin Jokivarren Kunkulla toisessa erässä.

Nostromon tallikaveri ja myöskin puolisisar Alien Lady on kolmas varma. Se kohtaa rivin aloittavassa mailin ryhmässä vain ikäisiään kilpasiskoja, jotka se on lyönyt kauden mittaan jo useamman kerran.

Arctic America on uusi vastustaja, mutta sitä parempi lähtöpaikka antaa Alien Ladylle ratkaisevan edun.

Tämän kuun kilpailuissaan vakuuttanut Ponnen Onni on kakkoskohteen perushevonen. Se pääsi viimeksi ongelmitta johtoon, mutta kun Jonskerilla saatetaan tällä kertaa puolustaa keulapaikkaa, se ei kelpaa varmaksi.

Takamatkalla on aina mielenkiintoinen Sörkän Sälli, jonka pitkä kiri ei kantanut Vermossa kärkikamppailuun. Se on startin ansiosta parempi ja voi vaikka yllättää, mikäli pääsee aloittamaan kirinsä riittävän läheltä kärkeä ja ennen kaikkea viimekertaista myöhäisemmässä vaiheessa.

Haastajadivisioona vaatii useamman merkin. Ideahevoseksi voi nimetä Keep It Coolin, joka pystyy hyödyntämään lähtöpaikkansa.

Maxwell Mayday arvottiin avoimessa lähdössä kasiradalle. Kun takana on lisäksi useamman viikon starttiväli, kupongille on syytä ottaa kaveriksi ainakin Express Type. **Mikko Rivinojan** valmennukseen palannut Express Type aloitti Turun sopivassa lähdössä mainiolla esityksellä ja on valmis vaativampiin tehtäviin.

Ruotsin kovissa karsinnoissa vieraillut Bret Boko laitetaan pronssidivisioonassa matkaan selvänä suosikkina. Se ei ole tässä vaiheessa vielä ihan samaa kaliiperia Buck Bokon kanssa, eikä voitto irtoa ylisarjassa tuosta vain.

Vihjesysteemi:
1. lähtö: 3 Alien Lady (7, 2)
2. lähtö: 2 Ponnen Onni, 1 Jonsker, 11 Sörkän Sälli, 12 Helmin Roosa, 6 Martsa, 9 Tesantti (3, 4)
3. lähtö: 1 Keep It Cool, 10 Bluehill's Warning, 4 Masahiro, 11 Don Jovi Rok (12, 8)
4. lähtö: 2 Siirin Älli (3, 9)
5. lähtö: 8 Maxwell Mayday, 4 Express Type, 6 Day Cruise (9, 1)
6. lähtö: 2 Bret Boko, 4 Tomorrowland, 3 Tricky Hope, 5 Mr Exquisite, 8 Vanquish, 12 Hose Dahlia (9, 10)
7. lähtö: 3 Nostromo (2, 4)
1 x 6 x 4 x 1 x 3 x 6 x 1 = 432 riviä = 21,60 euroa

TERO SIPAKKO

Kierros 39 Toto75

1. LÄHTÖ Ryhmäajo 1609 m Tampere

1	BWT Typhoon/Ari Kela	1609	14,3a	13 508	7/15,9a	4/16,6a	8/16,6a	T 25.9.
2	Classical Duo/Hannu-Pekka Korpi	''	12,8a	77 566	4/16,4	4/16,3a	6/17,0a	4/15,8ax
3	Alien Lady/Tuomas Korvenoja	''	13,9a	106 440	2/13,9a	3/15,4a	1/15,0a	1/14,0a
4	Milady Leader/Hannu Hietanen	''	13,3a	30 020	5/15,1a	hpl	2/15,9a	6/17,1
5	Dreamy Lady/Tuomo Kantela	''	14,7a	36 820	3/14,8a	2/15,5a	9/16,6a	8/16,8a
6	Mojito* (SE)/Jarkko Kervinen	''	13,2a	31 985	1/15,5a	3/16,0a	10/16,5	2/16,6
7	Arctic America/Janne Korpi	''	13,2a	64 336	1/15,3	10/16,6a	1/15,8	8/16,4
8	Broadway Soprano (US)/Harri Kotilainen	''	14,1a	13 713	5/15,9a	1/16,3a	4/16,5	1/15,8a
9	Rocktown Bailiff/Esa Holopainen	''	13,7a	36 329	2/15,8	7/15,4a	3/15,2a	4/14,7a
10	E.V. Towine/Ari Moilanen	''	14,8a	16 060	9/15,7a	1/15,8a	4/14,8a	2/16,0

2. LÄHTÖ Tasoitusajo 2100 m Tampere

1	Jonsker/Peter Lindroos	2100	25,4	61 130	10/26,7	4/28,8	2/26,7a	2/25,4
2	Ponnen Onni/Mikko Huttunen	''	23,7	60 440	3/25,0x	4/24,4a	1/23,7	1/25,2
3	Poppuli/Juha Utala	''	25,1	50 640	9/25,4	8/25,4	2/25,8	4/26,0a
4	Virin Väiski/Jani Ruotsalainen	''	24,4	64 750	3/25,5	11/25,3	7/25,8	10/26,3x
5	Tsingiska/Hannu Kamppuri	''	25,4	34 050	2/26,7	7/26,6x	6/26,6	T 25.9.
6	Martsa/Heikki Karjula	''	24,9	59 390	hlo4/24,9	7/27,5	hlo/28,2	1/27,0a
7	Tapsan Tahti/Antti Teivainen	''	24,5	64 680	-a hpl	5/27,5	7/26,5a	8/25,9
8	Hiskin Muisto/Esa Holopainen	''	25,6	41 820	hpl	6/26,0x	3/25,6	7/27,7
9	Tesantti/Hannu Hietanen	''	24,7	62 690	5/24,5a	6/24,7x	4/25,4x	H 26.9.
10	Aino-Ilona/Pertti Puikkonen	2120	24,0	72 470	3/24,0	hpl	5/25,0	hpl
11	Sörkän Sälli/Tero E Mäenpää	''	22,1	89 800	1/22,1	2/23,4a	5/25,0a	8/25,3
12	Helmin Roosa/Harri Kotilainen	''	23,8	91 750	3/23,5a	3/24,5a	4/23,0a	8/25,3ax
13	Suikun Rilla/Harri Sulku	''	23,7	84 614	5/24,8a	12/25,9	3/26,0	H 26.9.
14	Jonkkari/Mika Forss	''	26,3	78 300	8/26,7ax	1/27,1	9/29,7	11/28,2x
15	Ruletto/Teemu Okkolin	''	25,0	77 300	-a hll	-a hpl	12/28,2ax	8/26,3x
16	B. Vilunki/Ari Moilanen	''	22,4	97 730	8/24,9	6/24,8a	4/26,3	5/25,0

3. LÄHTÖ Ryhmäajo 2100 m Tampere

1	Keep It Cool/Arto Laaksonen	2100	15,7a	13 985	1/18,2a	4/15,7a	1/15,9a	3/16,7a
2	Sharp Edge/Seppo Markkula	''	14,9a	12 932	-a hpl	3/14,9a	4/15,7a	-a hpl
3	Come As You Are/Heikki Hietanen	''	16,6a	18 520	2/17,5a	1/16,6a	hlo10/17,1a	1/17,6a
4	Masahiro/Ari Moilanen	''	13,8a	19 700	1/14,8a	1/13,8a	1/14,9a	7/16,4a
5	Ida's Orestes/Jarkko Kervinen	''	14,9a	13 290	2/15,9a	1/15,7a	1/16,3a	2/17,3a
6	BWT Gambler/Juha Länsimäki	''	15,2a	15 470	2/17,0a	1/16,2a	6/15,2a	1/15,7a
7	Malkin/Pasi Tikkala	''	15,2a	17 510	8/17,5a	1/17,4a	-a hpl	10/16,2a
8	Funny Farm/Mika Forss	''	14,6a	18 400	2/15,6a	4/14,9a	1/16,0a	5/17,1a
9	Marry Me First/Tuomas Pakkanen	''	15,3a	15 400	1/15,6a	10/17,3a	3/16,3	2/16,6
10	Bluehill's Warning/Antti Teivainen	''	15,1a	14 810	7/16,5a	1/15,5a	2/16,0a	1/15,5a
11	Don Jovi Rok/Markku Nieminen	''	14,8a	18 250	9/16,3a	3/15,7ax	1/15,7a	1/14,8a
12	Capehill's Luca/Tuomo Ojanperä	''	14,0a	18 955	2/15,6a	1/15,3a	2/15,3a	1/14,0a

4. LÄHTÖ Ryhmäajo 2100 m Tampere

1	Kupori/Teemu Okkolin	2100	26,5a	12 280	7/29,0a	2/29,1a	3/27,0a	2/28,0a
2	Siirin Älli/Ahti Antti-Roiko	''	25,5a	36 600	2/26,1a	1/27,9a	1/25,5a	1/27,8a
3	Jokivarren Kunkku/Antti Ojanperä	''	26,2a	28 090	4/26,9ax	4/28,4a	2/26,2ax	1/29,5a
4	Frankker/Seppo Sarkola	''	26,3a	13 160	3/26,3a	3/28,1a	hlo5/28,0a	3/28,9a
5	Vixen/Akseli Lahtinen	''	27,0a	10 270	4/31,0x	2/28,0a	4/27,0a	3/29,6a
6	Riutan Lento/Arto Laaksonen	''	28,8a	2 260	5/28,8a	9/32,0a	6/33,2x	4/30,0a
7	Sopun Aino/Tommi Ala-Nikkola	''	30,3a	4 640	1/30,8	6/30,6	4/30,6a	6/30,3a
8	Vilkkaan Varma/Jani Ruotsalainen	''	31,0a	2 200	11/39,9x	2/32,7	5/31,1	6/31,0a
9	Virikari/Hannu Torvinen	''	26,1a	21 370	1/26,1a	1/29,0a	5/28,3ax	2/29,5a
10	Cuda/Ari Moilanen	''	29,8a	915	9/36,4	2/33,2	4/29,8a	6/34,3a
11	Ainon Ilo/Reijo Irri	''	29,8a	8 170	-a k	2/31,3	3/29,6	5/29,8a
12	Tuli-Ritari/Juha Länsimäki	''	29,0a	6 400	-a hpl	4/30,1a	6/29,0a	5/30,0a

5. LÄHTÖ Ryhmäajo 2100 m Tampere

1	Luck Smith/Kari Rosimo	2100	12,0a	110 710	1/15,2a	4/14,3a	5/14,7a	3/12,4a
2	Felix Pro/Tommi Kylliäinen	''	12,4a	167 867	5/14,8	2/15,4	7/14,9a	-a hpl
3	Vickwire/Heikki Hietanen	''	13,1a	113 190	2/14,5	1/16,9a	14/20,6x	5/14,6a
4	Express Type/Seppo Markkula	''	10,5a	250 251	-a k	3/14,0a	10/14,5a	1/13,8a
5	Lisa's Big Boy/Tuomas Korvenoja	''	11,9a	137 171	11/16,1a	2/14,6a	4/14,8a	9/14,0a
6	Day Cruise/Antti Teivainen	''	12,6a	126 597	4/15,3a	8/14,9a	4/14,6a	1/13,5a
7	Photocopy/Veijo Heiskanen	''	11,2a	408 526	-a hpl	-a hpl	5/14,4a	5/12,8a
8	Maxwell Mayday/Ari Moilanen	''	10,7a	294 540	1/10,7a	1/13,5a	4/14,0a	2/14,1a
9	Ladakh Jiel (FR)/Akseli Lahtinen	''	10,2a	925 370	5/16,5	9/16,3a	1/13,3ax	6/12,9a
10	Mönster (DK)/Mika Forss	''	12,1a	166 647	4/14,8	8/16,0	hlo9/13,3a	4/14,3a
11	Rydens Cremona (SE)/Esa Holopainen	''	12,8a	70 188	2/16,1	3/12,8a	9/15,9	6/15,8a
12	G. Moll (SE)/Hannu Hietanen	''	12,9a	198 978	2/15,0a	3/15,6	13/16,8x	8/13,1a

6. LÄHTÖ Ryhmäajo 2100 m Tampere

1	Best Laukko/Ari Moilanen	2100	13,8a	29 790	hlo9/15,4a	1/16,0a	9/15,7a	4/19,6
2	Bret Boko (SE)/Markku Nieminen	''	12,8a	27 310	1/16,7	1/16,4	5/14,4a	4/12,8a
3	Tricky Hope/Tuomas Pakkanen	''	12,9a	37 940	5/15,0a	1/13,1a	6/15,0a	1/13,7ax
4	Tomorrowland (US)/Mika Forss	''	13,4a	31 500	2/16,5	-a hpl	hlo1/14,7ax	1/16,9
5	Mr Exquisite (US)/Harri Koivunen	''	13,1a	45 290	5/16,4a	10/14,7ax	1/14,1a	3/14,7a
6	Ravi de France (SE)/Juha Utala	''	14,7a	34 760	4/21,6L	3/16,1a	3/15,1a	6/15,4a
7	Four Johannes* (SE)/Seppo Markkula	''	14,0a	25 470	5/17,1a	2/17,0a	2/14,0a	1/17,3a
8	Vanquish/Esa Holopainen	''	14,0a	38 300	2/16,1a	6/16,0a	2/16,2	4/15,3a
9	Anthony/Jari Autio	''	13,3a	44 010	4/15,8a	1/13,9a	9/17,5a	2/19,1a
10	Multi Marigold/Kari Venäläinen	''	14,0a	41 880	1/14,2a	3/16,0a	10/15,9a	7/16,5a
11	Charlie Bear* (SE)/Hannu Hietanen	''	13,9a	28 087	1/14,2a	5/15,4ax	10/18,3a	1/15,7a
12	Hose Dahlia/Arto Komulainen	''	15,0a	23 800	3/15,9a	1/15,5a	1/15,9a	-a hpl

7. LÄHTÖ Ryhmäajo 2600 m Tampere

1	Bosses Lily/Antti Teivainen	2600	14,9a	20 050	3/15,0a	2/14,9a	1/16,0ax	1/15,9a
2	Quite An Avenger/Markku Nieminen	''	13,3a	32 958	1/14,9a	1/14,7a	7/15,7a	1/15,8a
3	Nostromo/Tuomas Korvenoja	''	12,1a	68 842	-a hll	3/12,1a	4/14,6a	1/15,8a
4	Dream Duo*/Veijo Heiskanen	''	16,0a	21 739	1/16,0	1/16,3	1/16,1a	1/16,0a
5	Caesar De Veluwe/Ari Moilanen	''	15,0a	14 878	6/16,2a	6/15,2a	4/15,0a	2/16,0a
6	Frankie Ale/Akseli Lahtinen	''	16,0a	10 123	1/16,9	6/16,8	6/16,1a	2/16,0a
7	Donie Duo/Mika Forss	''	14,3a	51 295	1/15,9a	1/15,3a	1/14,3a	2/16,2a
8	Cankus Que/Esa Holopainen	''	16,2a	2 525	1/18,7	8/19,0x	1/17,7a	3/16,2a
9	Gary Hoist/Harri Koivunen	''	15,2a	8 880	5/15,2ax	4/15,9ax	2/16,0	1/15,9a
10	Callela Longshot/Janne Soronen	''	15,3a	9 275	2/16,0a	2/15,3a	11/23,6ax	2/16,0a
11	Firella Gold/Tommi Kylliäinen	''	16,1a	4 075	2/18,0	1/16,3	1/15,2	2/16,1a
12	Briso Isadora/Mikael Östman	''	16,0a	14 305	7/16,9ax	6/16,0a	-a hpl	3/16,0a